جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

بازنگری برنامهٔ درسی رشتهٔ

روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی

THE PSYCHOLOGY AND EDUCATION OF EXCEPTIONAL CHILDREN

مقطع کارشناسی ارشد

بر اساس مصوبه جلسهٔ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه مورخ ۱۴۰۱/۲/۳۱ این برنامه تصویب شد. برنامهٔ درسی بازنگری شده جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

دکتر عبدالله معتمدی

رئیس دانشگاه

● فرم بازنگری-سرابرنامه درسی ●

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی

بازنگری برنامهٔ درسی رشتهٔ

روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی

THE PSYCHOLOGY AND EDUCATION OF EXCEPTIONAL CHILDREN

مقطع کارشناسی ارشد

مجری و تهیه کننده:

دکتر سعید رضایی — عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

همکار(ان):

دکتر عسگر علیمحمدی — عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

در تهیه برنامه درسی حاضر از مشورت مدیران گروه‌های رشته روانشناسی کودکان استثنایی دانشگاه تهران (دکتر سعید حسن‌زاده)، دانشگاه اصفهان (دکتر سالار فرامرزی)، دانشگاه تبریز (دکتر شهروز نعمتی) و همچنین نظرات اعضای کارگروه روانشناسی کودکان استثنایی، استفاده شده است.

جدول تغییرات

ردیف	عنوان برنامه‌درسی مصوب				عنوان برنامه‌درسی بازنگری شده				شرح بازنگری
	عناوین دروس	نوع درس	تعداد واحد		عناوین دروس	نوع درس	تعداد واحد		
			نظری	عملی			نظری	عملی	
۱	آشنایی با اصول ژنتیک	نظری	۲	-	مبانی ژنتیکی اختلال‌ها، بیماری‌ها و سندروم‌ها	نظری	۲	-	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۲	روش های تحقیق پیشرفته	نظری	۲	۱	روش‌های تحقیق با تاکید بر روشهای نوین تحلیل داده	نظری	۲	-	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۳	بازپروری حرکتی	نظری	۲	-	روان‌شناسی و توانبخشی حسی و حرکتی	نظری-عملی	۱	۱	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۴	مبانی نظری و کاربرد آزمون‌های روانی(۱)	نظری-عملی	۱	۱	آزمون‌های روانشناختی کودکان	نظری-عملی	۱	۱	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۵	توانبخشی و مشاوره خانواده و کودک با نیازهای ویژه	نظری	۲	-	مشاوره و توانبخشی خانواده کودکان استثنایی	نظری	۲	-	تغییر در عنوان
۶	اصول و روش‌های آموزش و پرورش عقب ماندگان ذهنی	نظری	۲	-	روانشناسی و توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی	نظری	۲	-	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۷	سمینار در مسائل کودکان عقب مانده ذهنی	نظری	۲	-	کارورزی بالینی کودکان استثنایی	عملی	-	۲	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۸	آسیب‌شناسی روانی-تحولی	نظری	۲	-	آسیب‌شناسی روانی تحولی (تشخیص و درمان)	نظری	۲	-	تغییر در عنوان تغییر در محتوا
۹	بازپروری شغلی و حرفه ای	نظری	۲	-	روان‌شناسی و توانبخشی حرفه‌آموزی و فعالیت‌های روزمره کودکان استثنایی	نظری	۲	-	تغییر در عنوان درس و محتوا
۱۰	مبانی نظری وکاربردآزمون های روانی (۲)	نظری-عملی	۱	۱	ساخت و کاربرد فناوری‌های یاورانه آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی	نظری-عملی	۱	۱	تغییر در عنوان درس و محتوا
۱۱	روان شناسی بالینی کودک	نظری-عملی	۱	۱	روان شناسی بالینی کودک و نوجوان	نظری	۲	-	تغییر در عنوان درس و محتوا حذف واحد عملی
۱۲	فرایندهای تحول روانی	نظری	۲	-	روانشناسی تحولی	نظری	۲	-	تغییر در عنوان
۱۳	اختلال یادگیری	نظری	۲	-	روان‌شناسی و توانبخشی اختلالهای ارتباطی (گفتار و زبان)	نظری	۲	-	تغیر در عنوان درس و محتوا

ردیف	عنوان برنامه‌درسی مصوب				عنوان برنامه‌درسی بازنگری شده				شرح بازنگری
	عناوین دروس	نوع درس	تعداد واحد		عناوین دروس	نوع درس	تعداد واحد		
			نظری	عملی			نظری	عملی	
۱۴	اصلاح رفتار	نظری	۱	-	اختلال‌های عصب تحولی	نظری	۲	-	تغییر در عنوان درس و محتوا
۱۵	-	-	-	-	اصول پیشگیری از اختلال‌های دوران کودکی	نظری	۲	-	تعریف درس جدید
۱۶	-	-	-	-	تغذیه و رشد کودکان استثنایی(اصلاح تغذیه)	نظری	۲	-	تعریف درس جدید
۱۷	-	-	-	-	اصول اخلاق حرفه ای در روانشناسی و توانبخشی کودکان استثنایی	نظری	۲	-	تعریف درس جدید
۱۸	-	-	-	-	رشد و تحول کودکان استثنایی در گستره زندگی	نظری	۲		تعریف درس جدید
۱۹	-	-	-	-	زمینه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی	نظری	۲	-	تعریف درس جدید
۲۰	-	-	-	-	برنامه‌درسی دانش‌آموزان استثنایی	نظری	۲	-	تعریف درس جدید
۲۱	-	-	-	-	روانشناسی بلوغ (بهداشت بلوغ) کودکان استثنایی	نظری	۲	-	تعریف درس جدید

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

در طول سال‌های اخیر، توجه به حرفه و رشته روان‌شناسی افزایش یافته است. تلاش‌هایی که از سوی روان‌شناسان در عرصه روان‌شناسی صورت گرفته و همچنین اقبال رسانه‌های جمعی به امر روان‌شناسی، موجب شده است تا روز به روز بر محبوبیت مباحث روان‌شناسی افزوده شود. در همین راستا، ایجاد رشته روان‌شناسی و آموزش دروس و سرفصل‌های آن، توجه و اقبال مردم به موضوع روان‌شناسی، زمینه‌ساز ورود رشته روان‌شناسی به دانشگاه‌ها را فراهم آورد. استقبال مردم جامعه به رشته روان‌شناسی به گونه‌ای است که این رشته جزء ۴ رشته محبوب در دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. این محبوبیت باعث شد تا دانشگاه‌ها، علاوه بر ایجاد مقاطع مختلف تحصیلی برای این رشته، به فکر ایجاد رشته‌های مختلف در گرایش‌های روان‌شناسی باشند. البته عواملی از قبیل تخصصی شدن علم، علاقه به حوزه‌های مختلف روان‌شناسی و گستردگی علم روان‌شناسی در ایجاد گرایش‌های مختلف روان‌شناسی در دانشگاه‌ها به ویژه در سطوح آموزش عالی از قبیل کارشناسی ارشد، بی تاثیر نبوده است.

رشته روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی یکی از شاخه‌های رشته روان‌شناسی است که به دنبال آشنایی و تسلط بر دانشجویان با حوزه‌های مختلف این رشته از قبیل اختلال‌های عصب- تحولی (اختلال طیف اتیسم، عقب ماندگی ذهنی، اختلال‌های یادگیری)، اختلال های رفتاری (نارسایی توجه / بیش فعالی، اختلال سلوک، نافرمانی مقابله‌ای)، اختلال های هیجانی (اختلال‌های اضطرابی و اختلال‌های خلقی) و اختلال‌های حسی - حرکتی است. به طور کلی می‌توان گفت رشته روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی به دنبال بررسی شرایط استثنایی است زیرا هریک از انسان‌ها استثنایی هستند، و هیچ دو انسانی مانند یکدیگر نیستند. این رشته سعی دارد ضمن آشناسازی دانشجویان با حیطه‌های مختلف کودکان استثنایی، نحوه استفاده از مداخلات و شیوه‌های درمانی و به طور کلی کسب مهارت‌های نظری و عملی در این رشته را فراهم آورد. به لحاظ تاریخی، رشته روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی از حدود ۵۰ سال پیش به طور رسمی در دنیا تاسیس شده است و دانشگاه‌ها به پذیرش دانشجو در این زمینه پرداختند.

دوره کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی کودکان استثنایی یکی از دوره‌های آموزشی در نظام آموزش عالی است. در روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی همان‌طور که از اسم آن مشخص است به مطالعه کودکان استثنایی در تمامی ابعاد ذهنی، جسمی، عاطفی، شناختی، رفتاری و غیره پرداخته می‌شود.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

هدف اساسی تدوین رشته «روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی» تعلیم متخصصانی است که با احاطه به آثار علمی و روزآمدترین یافته‌های پژوهشی در زمینه مربوطه، تحقق استقلال علمی و فرهنگی را در راستای ارزش‌های ملّی و دانشگاه اسلامی در داخل کشور میسر گردانند.

رشته «روان‌شناسی کودکان استثنایی» دانشجویان را برای دستیابی به اهداف زیر آموزش داده و تربیت می‌کند:

- توانایی انجام مداخلات درمانی و بالینی:

۱) ارزیابی و تشخیص اختلالات در حوزه کودکان استثنایی

۲) طبقه‌بندی کودکان استثنایی

۳) بکارگیری مداخله بهنگام برای این کودکان به منظور به حداکثر رساندن توانایی‌های ذهنی و جسمی کودکان استثنایی با توجه به ویژگی‌های روان‌شناختی و جسمانی آنها

۴) بکارگیری مداخلات صحیح و موردنیاز برای این کودکان

۵) پیگیری‌های مناسب پس از جلسات مداخلات

۶) آموزش و مشاوره والدین و خانواده کودکان استثنایی

۷) آگاه سازی عمومی و اجتماعی در خصوص پیشگیری از تولد کودکان استثنایی

۸) آگاه سازی عمومی و اجتماعی در خصوص خدمات عمومی و تخصصی به کودکان و خانواده کودکان استثنایی

- توانایی انجام مداخلات توانبخشی:

۱) اجرای روش‌های توانبخشی شناختی، روانی و حرکتی مورد نیاز کودکان استثنایی برای به حداکثر رساندن توانایی‌های ذهنی و جسمی کودکان استثنایی با توجه به ویژگی‌های عقلانی و جسمانی آنها

۲) آموزش خانواده و راهنمایی والدین کودکان استثنایی به منظور توان‌بخشی برای سازگاری بهتر آنها با زندگی و آموزش مهارت‌های مورد نیاز

۳) بکارگیری فناوری‌های نوین در زمینه توانبخشی کودکان استثنایی

- توانایی انجام آموزش ویژه:

۱) رفع مشکلات و نارسایی‌های یادگیری این کودکان

۲) برنامه‌ریزی جهت آموزش دروس تحصیلی به دانش‌آموزان استثنایی

۳) طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی دانش‌آموزان استثنایی

۴) طراحی امکانات آموزشی مناسب برای کودکان استثنایی

۵) استفاده از شیوه‌های نوین آموزش و پرورش دانش‌آموزان استثنایی

۶) توسعه آموزش تلفیقی و فراهم‌سازی زمینه‌های آموزش فراگیر برای دانش‌آموزان استثنایی

۷) تلاش در جهت عادی‌سازی آموزش دانش‌آموزان استثنایی

۸) ایجاد نگرش مثبت نسبت به توانمندی‌های کودکان استثنایی در اولیا و مربیان دانش‌آموزان عادی

- علمی و دانشگاهی:

۱) ادامه تحصیل تا مقطع دکتری در رشته‌های مرتبط با حیطه روان‌شناسی و توانبخشی مانند روان‌شناسی کودکان استثنایی، روان‌شناسی بالینی کودک، روان‌شناسی بالینی و...

۲) تدوین مقالات پژوهشی مرتبط با حیطه کودکان استثنایی

۳) تألیف کتب علمی و آموزشی در زمینه کودکان استثنایی

۴) تدریس فارغ‌التحصیلان مقطع دکتری این رشته در رشته روان‌شناسی کودکان استثنایی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی

پ) ضرورت و اهمیت

افزایش نرخ موالید طی دهه‌های اخیر موجب شده‌است که کشور ایران از لحاظ جمعیت‌شناختی بافت نسبتاً جوانی پیدا کند. چنین بافتی می‌تواند نقطه عطف و امیدی در ارتقای یک کشور محسوب شود، به شرط آنکه شرایط مناسب اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی و آموزشی برای رشد بهنجار افراد فراهم آید. چه در غیراین‌صورت، این منبع عظیم انسانی سرشار از تکاپو و سازندگی به یک منبع انسانی رشدنایافته، بیمار و سرگردان مبدّل خواهد شد و کشور را به انحطاط خواهدکشید. وضعیتی که باید یک بحران ملّی تلقی گردد. در همین راستا باید به این نکته توجه شود که براساس آمارهای مجامع معتبر حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد از کودکان سنین مدرسه‌رو در جهان به گونه‌ای نیازمند بهره‌گیری از خدمات ویژه می‌باشند و ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست. از سوی دیگر برنامه‌های آموزشی و توانبخشی ویژه در جهان دائماً در حال تغییر و تحوّل است و پیشرفت روزافزون علم و فنّاوری این فرایند را تسریع کرده است، از این رو روزآمدی در زمینه ارزیابی، تشخیص بهنگام، توانبخشی و بازپروری این افراد در چهارچوب ارزش‌های اسلامی-ایرانی از ملزومات پیشگیری از عواقب جبران‌ناپذیر آتی است.

بنابراین توجه به ویژگی‌ها و نیازهای روان‌شناختی، آموزشی و توانبخشی افراد استثنایی، لزوم تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر و همچنین اهمیت تأمین مدرس و پژوهشگر برای دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، برنامه‌ریزی و اجرای دوره آموزشی کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی ضروری می‌سازد.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱)- توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس عمومی	-
دروس پایه	-
دروس تخصصی الزامی	۱۲ واحد
دروس تخصصی اختیاری	۱۶ واحد (انتخاب از بین ۳۰ واحد ارائه شده)
پایان‌نامه	۴ واحد
جمع	۳۲ واحد

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با زمینه‌های ژنتیکی اختلال‌ها و سندروم‌های حوزه کودکان استثنایی مانند اختلال طیف اتیسم و سندروم داون آشنایی و تسلط پیدا کند.	مبانی ژنتیکی اختلال‌ها، بیماری‌ها و سندروم‌ها
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود از نرم افزارهای تحلیل داده جهت تحلیل داده‌های پژوهش خود استفاده نماید	روش‌های تحقیق با تاکید بر روش‌های نوین تحلیل داده
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود برنامه‌های توانبخشی حسی-حرکتی برای کودکان مبتلا به اختلالات عصب تحولی طرح ریزی نماید.	روان‌شناسی و توانبخشی حسی و حرکتی اختلالهای عصب تحولی
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با تست‌ها و نرم‌افزارهای حوزه کودکان استثنایی آشنایی پیدا کرده و از آن ها استفاده نماید	آزمون‌های روانشناختی کودکان برنامه درسی دانش آموزان استثنایی
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود حوزه‌های آسیب‌پذیر خانواده کودکان استثنایی را شناسایی نموده و توانبخشی‌های مورد نیاز در آن حوزه را طراحی نماید.	توانبخشی و مشاوره با خانواده کودکان استثنایی اصول اخلاق حرفه ای در روانشناسی و توانبخشی کودکان استثنایی
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود گام‌های مداخله‌ای ومداخلات روانشناختی برای کودکان با ناتوانی هوشی را طراحی نماید	روانشناسی و توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی زمینه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود به صورت کاملا عملی و ملموس از حوزه نظری به حوزه عملی و مداخله وارد شود. همچنین برای کودکان با نیازهای ویژه مداخله های موثر را طراحی، اجرا و گزارش نماید.	کارورزی و گزارش بالینی کار با کودک (استثنایی) اصول پیشگیری از اختلال های دوران کودکی

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با اختلالهای عصب-تحولی از تشخیص تا درمان آشنا شود و تسلط یابد.	آسیب‌شناسی روانی- تحولی(تشخیص و درمان)
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با نیازهای روزمره و حرفه‌ای کودکان با نیازهای ویژه آشنایی پیدا کند و در این حوزه توانبخشی‌های موثر را انجام دهد.	روان‌شناسی و توانبخشی فعالیت‌های روزمره و حرفه آموزی کودکان استثنایی
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با فناوری‌های یاورانه آموزشی و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه آشنایی پیدا کند و این فناوری‌ها را در کار با کودکان با نیازهای ویژه به کار گیرد.	ساخت و کاربرد فناوری‌های یاورانه آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با مبانی روانشناختی و مداخله های درمانی مختلف در حوزه کودک و نوجوان آشنا شود و بر آنها تسلط یابد.	روان شناسی بالینی کودک و نوجوان
دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل قادر خواهد بود با حوزه اختلالات زبان و گفتار آشنا شود و توانبخشی و مداخله های لازم در این زمینه را طرح‌ریزی نماید.	روان‌شناسی و توانبخشی اختلالهای ارتباطی (گفتار و زبان)
آشنایی و تسلط دانشجویان بر زمینه‌های ژنتیکی و توارثی اختلالها بویژه اختلالهای مادرزادی، متابولیکی و سندرومی	مبانی ژنتیکی اختلال‌ها، بیماری‌ها و سندروم‌ها
آشنایی و تسلط بر روش‌های تحقیق علمی و استفاده از نرم افزارهای تحلیل داده‌ها	روش‌های تحقیق با تاکیدبر روشهای نوین تحلیل داده
آشنایی و تسلط بر مبانی نظری توانبخشی حسی حرکتی، آشنایی . تسلط بر انواع نارسایی ها و نقایص، حسی -حرکتی	روان‌شناسی و توانبخشی حسی و حرکتی اختلالهای عصب تحولی
آشنایی و تسلط دانشجویان بر آزمون‌های رایج غربالگری و تشخیصی در در حوزه مهارت های ارتباطی، شناختی زبانی، تحصیلی و غیره	آزمونهای روانشناختی کودکان برنامه درسی دانش آموزان استثنایی
آشنایی و تسلط بر انواع و فراوانی معلولیت و ناتوانی کودکان و مشکلات خانواده کودکان با ناتوانی و مشاوره و توانبخشی روانی والدین دارای کودک با ناتوانی	توانبخشی و مشاوره با خانواده کودکان استثنایی اصول اخلاق حرفه ای در روانشناسی و توانبخشی کودکان استثنایی
۴.آشنایی و تسلط بر حوزه‌های کودکان با ناتوانی هوشی و روش‌های توانبخشی آن	روانشناسی و توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی زمینه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی
تجربه و مشاهده بالینی مطالب نظری آموخته شده در دوران تحصیل و تطبیق مفاهیم نظری و عملی	کارورزی و گزارش بالینی کار با کودک (استثنایی) اصول پیشگیری از اختلال های دوران کودکی
شناخت و ارائه دانشی یکپارچه در زمینه آسیب‌شناسی روانی در گستره تحول از نوزادی تا نوجوانی و ارزیابی و درمان اختلال‌های روانی-تحولی	آسیب‌شناسی روانی- تحولی (تشخیص و درمان)
آشنایی و تسلط بر مهارت‌های لازم برای زندگی روزمره در کودکان استثنایی	روان‌شناسی و توانبخشی فعالیت‌های روزمره و حرفه آموزی کودکان استثنایی
آشنایی و تسلط بر انواع فناوری‌ها و کاربرد آن‌ها و در آموزش گروه‌های مختلف کودکان با نیازهای ویژه	ساخت و کاربرد فناوری‌های یاورانه آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
آشنایی با مبانی و اصول روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان	روان شناسی بالینی کودک و نوجوان
آشنایی و تسلط بر سبب شناسی، میزان شیوع و ویژگی‌های جمعیت شناختی کودکان دچار اختلالهای ارتباطی، آشنایی و تسلط بر آسیب‌های گفتاری و زبانی، آشنایی و تسلط بر اصول و انواع روش‌های آموزشی و توانبخشی در کودکان با اختلال های ارتباطی	روان‌شناسی و توانبخشی اختلالهای ارتباطی (گفتار و زبان)

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

شرایط ورود مطابق با ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری می‌باشد. بنابراین، متقاضیان برای ورود به کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی تابع شرایط عمومی و اختصاصی آزمون کارشناسی ارشد مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشند. مواد و ضرایب امتحانی آزمون ورودی در جدول زیر ذکر شده است:

مواد و ضرایب امتحانی کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی	
نام درس	ضریب
متون روانشناسی (به زبان انگلیسی)	۲
روانشناسی مرضی و کودکان استثنایی	۳
آموزش و پرورش کودکان استثنایی	۳
روانشناسی رشد	۲
روانشناسی تربیتی	۲
روانسنجی	۲
روانشناسی عمومی	۲
آمار و روش تحقیق	۲

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۱)- عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱	روان‌شناسی و توانبخشی حسی و حرکتی	۲	۱	۱	*	۱۶	۳۲	ندارد
۲	آزمون‌های روانشناختی کودکان	۲	۱	۱	*	۱۶	۳۲	ندارد
۳	مشاوره و توانبخشی خانواده کودکان استثنایی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۴	روانشناسی و توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۵	کارورزی بالینی کودکان استثنایی	۲	-	۲		-	۶۴	ندارد
۶	روان شناسی بالینی کودک و نوجوان	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد

جدول (۲)- عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱	مبانی ژنتیکی اختلال‌ها، بیماری‌ها و سندروم‌ها	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۲	روش‌های تحقیق با تاکید بر روشهای نوین تحلیل داده	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۳	روان‌شناسی و توانبخشی حرفه آموزی و فعالیت‌های روزمره کودکان استثنایی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۴	ساخت و کاربرد فناوری های یاورانه آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی	۲	۱	۱	*	۱۶	۳۲	ندارد
۵	آسیب‌شناسی روانی تحولی(تشخیص و درمان)	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۶	روان‌شناسی و توانبخشی اختلال های ارتباطی (گفتار و زبان)	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۷	روانشناسی تحولی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۸	رشد و تحول کودکان استثنایی در گستره زندگی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۹	اصول پیشگیری از اختلال های دوران کودکی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۱۰	تغذیه و رشد کودکان استثنایی (اصلاح تغذیه)	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱۱	اصول اخلاق حرفه ای در روانشناسی و توانبخشی کودکان استثنایی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۱۲	اختلال‌های عصب تحولی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۱۳	زمینه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۱۴	برنامه درسی دانش آموزان استثنایی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد
۱۵	روانشناسی بلوغ (بهداشت بلوغ) کودکان استثنایی	۲	۲	-		۳۲	-	ندارد

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:	روانشناسی و توانبخشی حسی و حرکتی			
عنوان درس به انگلیسی:	Sensory motor rehabilitation and psychology		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ■
تعداد ساعت:	۴۸ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط بر مبانی نظری و عملی توانبخشی حسی حرکتی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط بر مبانی نظری و عملی توانبخشی حسی حرکتی
۲) آشنایی و تسلط بر انواع نارسایی ها و نقایص، حسی حرکتی
۳) آشنایی و تسلط بر انواع راهبردهای عصب شناختی مداخله های حسی حرکتی و یا فضای توانبخشی حسی حرکتی بصورت کلینیکی و پاراکلینیکی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) مقدمه ای بر توانبخشی حرکتی: تعریف و توصیف بازپروری، بازپروری حرکتی، تکامل حرکت و اهمیت حرکت
۲) اصول توانبخشی و آشنایی با دستگاه های حسی، اهمیت و نقش دستگاه های حسی در حرکت
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مشکلات ثبت حسی، آشفتگی حسی، رژیم حسی، یکپارچه سازی حسی
۴) مشاوره و توانبخشی کلینیکی مشکلات حسی و حرکتی
۵) توانبخشی مشکلات مرتبط با تفکر و یادگیری
۶) ویژگی‌های روانی- اجتماعی معلولان حرکتی
۷) خانواده کودکان با ناتوانی حرکتی
۸) آینده کودکان با ناتوانی حرکتی با ملاحظات بومی فرهنگی
۹) بازدید از مراکز توانبخشی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۶۰ درصد
آزمون پایان نیمسال ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

فرهبد، مژگان. پیشیاره، ابراهیم(۱۳۹۲). مبانی یکپارچگی حسی. تهران: انتشارات مدرسه

فیروزان، حمیده. (۱۳۹۸). روش های بازپروری مهارت های حسی – حرکتی. تبریز: هنر اول

شهاب، علی ، نیکوراد ملیحه، عسگری سیمین‌دخت (۱۴۰۰). راهنمای حرکات علمی جهت بهبود ناتوانی در کودکان و بزرگسالان. ناشر: ورجاوند

کورتس، لیزای(۲۰۱۲). شناخت و توانبخشی مشکلات حرکتی کودکان با اختلالهای رشدی ترجمه سعید رضایی (۱۳۹۶). تهران: انتشارات اوای نور

رضایی، سعید (۱۳۹۷). اختلال های حرکتی. تهران: انتشارات اوای نور

مرادی، فاطمه؛ لباف، سارا؛ لباف، سینا. (۱۳۹۰). رشد حرکات ظریف در کودکان آهسته گام. تهران: انتشارات اشک

Baumberger J., Harper RE.(2006) *Assisting Students With Disabilities*: A Handbook for School Counselors (Professional Skills for Counsellors Series),Corwin Press

Christmas, J., & Van de Weyer, R. (2019). *Hands on Dyspraxia: Developmental Coordination Disorder*: Supporting Young People with Motor and Sensory Challenges. Routledge

Kevin P. Murphy - Mary A. McMahon - Amy J. Houtrow. (2021). *Pediatric Rehabilitation (Principles and Practice) Sixth Edition.*

.Hong, C. S., Rumford, H., & Cole, A. (2020). *Sensory Motor Activities for Early Development*: A Practical Resource. Routledge.

..Whitney, R. V., & Gibbs, V. D. (2021). Raising Kids with Sensory Processing Disorders: A Week-by-Week Guide to Solving Everyday Sensory Issues. Routledge

عنوان درس به فارسی:	آزمون‌های روانشناختی کودکان			
عنوان درس به انگلیسی:	Psychology of Children Tests		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ■
تعداد ساعت:	۴۸ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر آزمون های رایج غربالگری و تشخیصی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط بر آزمون‌های رایج غربالگری و تشخیصی در حوزه مهارت‌های ارتباطی
۲) آشنایی و تسلط بر آزمون‌های شناختی، زبانی، مشکلات خواندن و نوشتن، حسی و حرکتی
۳) آشنایی و تسلط بر آزمون‌های اجرای آزمون ها توسط دانشجویان در جهت افزایش مهارت بالینی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) آشنایی و تسلط بر مفاهیم طبقه‌بندی، نظام‌های طبقه‌بندی، تشخیص و تشخیص افتراقی
۲) آشنایی و تسلط بر اصول اولیه ارزیابی
۳) انواع تاریخچه‌گیری شامل: تاریخچه‌گیری تحولی، حین تولد، ژنتیکی و خانوادگی
۴) استانداردهای لازم کلنیکی و محیطی در ارزیابی عصب روانشناسی
۵) معرفی ابزارهای رایج غربالگری شاخص‌های رشدی مانند ابزار ASQ، CSBSDP
۶) معرفی آزمون‌های رایج و معتبر در ارزیابی مهارت‌های ارتباطی و زبانی مانند آزمون TOLD و SIR
۷) معرفی آزمون در ارزیابی مهارت های شناختی مانند آزمون‌های Adden, Brooks, CPT, CANTAB و Stroop
۸) معرفی آزمون‌ها در ارزیابی مهارت خواندن و نوشتن مانند آزمون های PIRLS و TIMSS
۹) معرفی آزمون در ارزیابی نارسایی های حسی و حرکتی مانند آزمون‌های CAP

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۶۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

دادخواه، یاسر؛ احمدی‌مرزدشتی، نگار. (۱۳۹۷). مجموعه آزمون‌های ارزیابی عصب روانشناختی **Vienna**. تهران: انتشارات نارون دانش

Cohen, R. J. (2015). *Psychological testing and assessment: An introduction to tests and measurement*. Boston: McGraw-Hill.

Frick, P. J., Barry, C. T., & Kamphaus, R. W. (2020). *Clinical assessment of child and adolescent personality and* behavior (pp. 512-512). New York, NY: Springer.Miller, L. & Lovler, R. (2015). *Foundations of Psychological Testing*: A Practical Approach. Thousand Oaks, California: Sage publications, Inc.

Whitcomb, S. (2018). *Behavioral, Social, and Emotional Assessment of Children and Adolescents* (fifth ed). New York: Routledge.

McConaughy, S. H., & Whitcomb, S. A. (2021). *Clinical interviews for children and adolescents*: Assessment to intervention. Guilford Publications

Seal, A; Robinson, G; Kelly, A; & Williams, J. (2013). *Children with Neurodevelopmental Disabilities*, The Essential Guide to Assessment and Management. London: Mac Keith Press.

Suzuki, T. (Ed.). (2020). *Somatosensory and Motor Research*. BoD–Books on Demand.

Steege, M. W., Pratt, J. L., Wickerd, G., Guare, R., & Watson, T. S. (2019). Conducting school-based functional behavioral assessments: A practitioner's guide. Guilford Publications.

Whitcomb, S. (2018). *Behavioral, Social, and Emotional Assessment of Children and Adolescents* (fifth ed). New York: Routledge.

عنوان درس به فارسی:	مشاوره و توانبخشی خانواده کودکان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Rehabilitation and Counseling with Family of Exceptional Children		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر انواع و فراوانی معلولیت و ناتوانی کودکان و مشکلات خانواده کودکان با ناتوانی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و کسب مهارت در زمینه برنامه‌ریزی برای کودکان با ناتوانی های جسمی و ذهنی
۲) آگاهی از مباحث مرتبط با انواع مشکلات جسمی، عصب شناختی، حسی، روانپزشکی و دیگر نقایص کودکان با ناتوانی
۳) توانبخشی روانی والدین دارای کودک با ناتوانی. حمایت های حقوقی و قانونی از کودکان و خانواده کودکان با انواع ناتوانی در ایران و جهان

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) مقدمه ای بر مبانی نظری روانشناسی و توانبخشی کودکان با ناتوانی.
۲) تاریخچه وپیشینه فلسفی آموزش وتوانبخشی افرادبا ناتوانی با تاکید برپیشینه فرهنگی ودینی ایران اسلامی
۳) آشنایی با عوامل روانشناختی، با تاکید بر جنبه‌های بومی (موثر بر سازگاری کودکان و خانواده کودکان با ناتوانی)
۴) آگاهی و شناخت الگوهای سازگاری و کنار آمدن با ناتوانی، استرس و تغییرات زندگی افراد با ناتوانی و خانواده افراد با ناتوانی
۵) شناخت و آگاهی با موانع افراد با ناتوانی و جهان و تاثیر این موانع بر مشارکت اجتماعی و کنار افراد ناتوان با این موانع
۶) نگرش‌های عمومی و اجتماعی نسبت به افراد با ناتوانی در ایران و جهان
۷) آگاهی با فرایند پذیرش و کنار آمدن افراد با ناتوانی با معلولیت خود، خانواده ها
۸) آگاهی از بیماری‌ها و دیگر اختلال‌های مزمن و همبود با ناتوانی در طول زندگی کودک دچار ناتوانی
۹) آگاهی و شناخت از تاثیر ناتوانی بر فرایند رشد و تحول فرد در دوره های مختلف تحولی. شناسایی رویکردها و روش های موثر بر رشد
۱۰) آگاهی و شناسایی انواع فن آوری همیار و تاثیر آنها بر رشد و بالندگی فردی و اجتماعی
۱۱) توانمندسازی مبتنی بر آموزه های دینی و معنوی و بومی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

خدابخشی کولایی آناهیتا(۱۳۹۴). *مشاوره و روان درمانی در توانبخشی معلولین*. تهران: انتشارات دانژه .

کاظمیان، سمیه(۱۳۹۸). *توانبخشی خانواده*. تهران: انتشارات دانژه

گل‌کاریان‌آرانی زهره. (۱۴۰۰). *راهنمای والدین کودکان با نیازهای ویژه یادگیری*، ناشر: ارجمند

ملک پور، مصطفی(۱۳۹۰) . بهداشت خانواده کودکان عقب مانده ذهنی، چاپ چهارم . تهران: انتشارات تبیان

نیکولز(۲۰۰۹). *خانواده درمانی*، ترجمه دهقانی و همکاران(۱۳۹۷). تهران: انتشارات رشد

ملکی حسن. (۱۳۸۴) خانواده و تربیت دینی. تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربی

مطهری، مرتضی . (۱۳۹۶). انسان و سرنوشت. تهران: انتشارات صدرا

Bratton, S. C., & Landreth, G. L. (2019). *Child-parent relationship therapy* (CPRT) treatment manual: An evidence-based 10-session filial therapy model. Routledge.

Kirk, S., Gallagher, J. & Coleman, M.R. (2015). *Educating Exceptional Children*. Belmont: Wadsworth, Cengage Learning Press.

Horenby, G. (2014). *Inclusive special education: Evidence- Based Practices for Chidren with special needs*. New York: Springer Publishing Company.

Patricia Van Voorhis & Emily J. Salisbury (2014). *Correctional Counseling and Rehabilitation*. Elsevier

Raskin, S. A (Ed) (2011). *Neuroplasticity and Rehabilitation Guilford*. EBook available at York library

Rrael, A. C., Malatras, J. W., & Wicks-Nelson, R. (2020). Adult Children of Emotionally Immature Parents: How to Heal from Distant, Rejecting, or Self-Involved Parents.

عنوان درس به فارسی:	روانشناسی و توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی			
عنوان درس به انگلیسی:	Psychology and rehabilitation of children with intellectual disability		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط بر مبانی روانشناختی کودکان با ناتوانی هوشی و استفاده از رویکردهای موثر توانبخشی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط بر مبانی نظری و عملی ناتوانی هوشی
۲) آشنایی و تسلط بر مسائل و چالش‌های کودکان با ناتوانی هوشی
۳) آشنایی و تسلط بر انواع رویکردها و راهبردهای توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) آشنایی و تسلط بر ناتوانی هوشی: تعاریف، مفاهیم و اصطلاحات
۲) آشنایی و تسلط بر تاریخچه آموزش کودکان با ناتوانی هوشی
۳) آشنایی و تسلط بر تاریخچه آموزش و توانبخشی
۴) آشنایی و تسلط بر روش‌های توانبخشی در کودکان با ناتوانی هوشی
۵) آشنایی و تسلط بر انواع روش‌ها و راهبردها توانبخشی کودکان با ناتوانی هوشی
۶) آشنایی و تسلط بر توانبخشی حرفه‌ای کودکان با ناتوانی هوشی
۷) آشنایی و تسلط بر توانبخشی مبتنی بر جامعه برای کودکان با ناتوانی هوشی
۸) آشنایی و تسلط بر توانبخشی مبتنی بر خانواده برای کودکان با ناتوانی هوشی
۹) آشنایی با توانبخشی مبتنی بر آموزه های دینی و معنوی و بومی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۷۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

افروز، غلامعلی. (۱۳۹۳). *روانشناسی و توانبخشی کودکان آهسته گام*.تهران: انتشارات دانشگاه تهران

اقدم سارا، رئیسی‌دهکردی آذین. (۱۳۹۹). ناتوانی هوشی (علل، ویژگی‌ها و درمان). ناشر: ندای کارآفرین

رضایی، سعید (۱۳۹۳). کفایت اجتماعی کودکان تیزهوش و عقب مانده ذهنی. تهران: انتشارات آوای نور.

زارع‌زاده محمدمهدی (۱۳۹۹) ناتوانی هوشی و یادگیری. ناشر: زرنوشت

سیف‌نراقی، مریم،، نادری، عزت‌الله (۱۳۹۰). روانشناسی کودکان عقب‌مانده ذهنی و روشهای آموزش آنها. تهران انتشارات سمت

ملکی حسن. (۱۳۸۴) خانواده و تربیت دینی. تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان

مطهری، مرتضی . (۱۳۹۶). انسان و سرنوشت. تهران: انتشارات صدرا

Kirk, S., Gallagher, J., & Coleman, M.R. (2015). *Educating Exceptional Children*. Belmont: Wadsworth, Cengage Learning Press.

Foley, E. (Ed.). (2020). Developmental disabilities and sacramental access: new paradigms for sacramental encounters. Wipf and Stock Publishers

Reddy, G. L. (2011). *Mental retardation: Education and rehabilitation services*. Discovery publishing house.

Sze, S. & Cowden, P. (2009). *Assistive Technology in Special Education and Rehabilitation*. University Readers

عنوان درس به فارسی:	کارورزی بالینی کودکان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Internship in exceptional children		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■	عملی ■
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۶۴ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

کارورزی در محیط بالینی

هدف کلی

تجربه و مشاهده بالینی مطالب نظری آموخته شده در دوران تحصیل و تطبیق مفاهیم نظری و عملی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط بر فرایند پذیرش، ارزیابی و تشخیص کودکان استثنایی
۲) آشنایی و تسلط بر نشانگان بالینی به تفکیک اختلال
۳) آشنایی و تسلط بر رویکردهای نوین توان بخشی کودکان استثنایی به تفکیک اختلال
۴) آشنایی و تسلط بر شیوه های مشاوره با والدین کودکان استثنایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر فرایند بالینی از تشخیص تا مداخله
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر استانداردهای کلینیکی مورد نیاز.
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر شرایط استاندارد فیزیکی کلنیک ها و مراکز توان بخشی
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر اصول ارزیابی غربالگری و تشخیصی به تفکیک اختلال
۵) آشنایی و تسلط دانشجویان بر نحوه صحیح مصاحبه، تاریخچه گیری و مشاهده بالینی در حوزه کودکان
۶) آشنایی و تسلط دانشجویان بر رویکردهای نوین توان بخشی رایج در مراکز بالینی و کلینیکی
۷) آشنایی و تسلط دانشجویان بر نیازها، نگرش ها و دغدغه های والدین کودکان استثنایی
۸) آشنایی و تسلط دانشجویان بر نحوه صحیح تعامل و ارتباط با والدین و کودک استثنایی به تفکیک اختلال

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۸۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

تام ای‌سی. اسمیت، ادواردای. پولووی (۱۳۹۸). *روان شناسی و آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه*. ناشر: ارسباران.

مبانی بالینی و کارورزی رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی

مقالات علمی و کاربردی در حوزه کودکان استثنایی

کتاب‌های کار در حوزه کودکان استثنایی

عنوان درس به فارسی:	روانشناسی بالینی کودک و نوجوان			
عنوان درس به انگلیسی:	Clinical Psychology of Child & Adolescent		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

دستیابی به آگاهی و شناخت طبقه بندی مسائل تشخیصی و مداخله‌ای اختلال‌ها

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر حوزه فعالیت‌های حرفه‌ای روان‌شناسان بالینی کودک و نوجوان
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مسائل فرهنگی و قومی در روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مداخلات درمانی در روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تعریف روان‌شناسی بالینی حوزه فعالیت‌های حرفه‌ای روان‌شناسان بالینی کودک و نوجوان
۲) تاریخچه و مفاهیم روان‌شناسی بالینی
۳) مسائل فرهنگی و قومی در روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان
۴) تحلیل مسائل اخلاقی حرفه‌ای روان‌شناسی بالینی
۵) پژوهش و مسائل کنونی روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان
۶) ارزیابی، تشخیص و طبقه بندی اختلال‌ها با محوریت نسخه اخیر DSM5
۷) ابزارهای درمان‌گر با تاکید بر مشاهده، مصاحبه، آزمون و مقیاس‌های خودگزارشی
۸) ارزیابی و درمانی مشکلات رفتاری و شخصیت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

دانشگاه علامه طباطبائی

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

پاریتز، ر هورنیک و تروی ، اف مایکل. (۲۰۱۸) آسیب‌شناسی روانی تحولی. ترجمه شریفی درآمدی و عزیزیان. تهران: نشر ویرایش

فلسنر، ک . پیاسنتینی ،ج . (۱۳۹۸). *روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان راهنمای بالینی اختلال‌های روانی در کودکان و نوجوانان.* سیدمحمدی، یحیی. تهران: نشر ویرایش.

خدایاری‌فر، محمد. سهرابی، فرامرز. (۱۳۹۹). *روان‌شناسی بالینی*. تهران: نشر آوای نور

شریفی درآمدی، پرویز (۱۴۰۰). روان‌شناسی مرضی کودک و نوجوان با تاکید بر اختلال‌های عصب تحولی: ماهیت و روندها، **کتابخانه فرهنگ**

Carr, A. (2015). *The handbook of child and adolescent clinical psychology*: A contextual approach. Routledge.

Davis, A. (2018). *Psychopathology of Childhood and Adolescence*: A Neuropsychological Approach. New York: Springer Publishing Company.

Eric, J. M.& Wolf, D. (2012). *Abnormal Child Psychology*. Belmont: Wadsworth, Cengage Learning Press

Preston, J. D., O'Neal, J. H., Talaga, M. C., & Moore, B. A. (2021*). Child and adolescent clinical* psychopharmacology made simple. New Harbinger Publications

Weis, R. (2020). *Introduction to abnormal child and adolescent psychology*. Sage publications

عنوان درس به فارسی:	مبانی ژنتیکی اختلال‌ها، بیماری‌ها و سندروم‌ها			
عنوان درس به انگلیسی:	Foundation of Syndrome, disases and disorders		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر زمینه‌های ژنتیکی و توارثی اختلالات به ویژه اختلالات مادرزادی، متابولیکی و سندرومی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر ساختار و پایه‌های کروموزوم، ژن و صفات ژنتیکی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر ژنوم انسان و افرایند تقسیم سلولی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر انواع نقایص ژنتیکی و سندروم‌ها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تعریف و توصیف کروموزوم، ژن و ژنتیک
۲) اشنایی با ساختار و پایه‌های کروموزوم، ژن و صفات ژنتیکی
۳) آشنایی با ژنوم انسان و افرایند تقسیم سلولی
۴) طرح‌های توارثی
۵) تنوع ژنی، جهش ژنی و کروموزومی
۶) انواع اختلال‌های ژنتیکی
۷) انواع نقایص ژنتیکی
۸) انواع سندروم‌ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

پیتر دی ترنپنی، شان الارد. (۲۰۱۷). *اصول ژنتیک پزشکی*. مترجم محمدرضا نوری دلویی. تهران: انتشارات جامعه‌نگر

تامپسون و تامپسون (۲۰۱۹). ژنتیک پزشکی. ترجمه: نوید علی یاری زنوزی. تهران: انتشارات طبیب

رادپور، رامین، صادقی، ساعد، رضایی، مینا، و حجتی، پیمان. (۱۳۸۳). *فرهنگ جامع بیماری‌ها و سندرم‌های ارثی و ژنتیکی*، تهران: نشر قدمت ابیانه

Henderson, G., & Brayan, W. (2011). *Psychological Aspects Of Disability*. (4th Edition). Charles C Thomas Publisher, Ltd

Mathiesen, Amber, and Kali Roy. (2018). *Foundations of Perinatal Genetic Counseling*: a Guide for Counselors. New York, NY: Oxford University Press.

Milunsky, A., & Milunsky, J. M. (2021). Genetic disorders and the fetus: diagnosis, prevention, and treatment. John Wiley & Sons.

عنوان درس به فارسی:	روش‌های تحقیق با تاکید بر روش‌های نوین تحلیل داده			
عنوان درس به انگلیسی:	Research methods with emphasis on new methods of data analysis		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر روش‌های علمی و استفاده از روشهای نوین تحلیل داده‌ها

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر تحقیق و مفاهیم اساسی آن
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر انواع روش تحقیق
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر نرم افزارهای نوین تحلیل داده‌ها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) اصول روش تحقیق
۲) مراحل روش تحقیق علمی
۳) انواع روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی
۴) شناسایی و بیان مساله
۵) سازه، مفهوم متغیر
۶) گزارهای مساله تحقیق
۷) گردآوری داده‌ها
۸) تحلیل داده‌ها
۹) استفاده از نرم افزارهای جدید در تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۰) استفاده از نرم افزارهای کیفی مانند مکس کیودا در تحلیل داده‌ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

دانشگاه علامه طباطبائی

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

جان دبلیو کرسول(۲۰۱۷)، *طرح پژوهش: رویکردهای کیفی، کمی و ترکیبی*. ترجمه علیرضا کیامنش(۱۳۹۸). تهران: نشر آییژ

خانه‌کشی، علی. حنیفه، معصومه (۱۴۰۰). *روش تحقیق کاربردی در علوم رفتاری*. تهران: نشر نوین پویا

نظری، رضا. شکوهی، علیرضا (۱۴۰۰). *روش تحقیق در علوم انسانی (با رویکرد پایان‌نامه‌نویسی)*، تهران: نشر تام آی

گال،مردیت، بورگ، والتر و گال، جویس. (۱۳۹۲). روشهای تحقیق کمی و کیفی. ترجمه احمدرضا نصر اصفهانی و همکاران. تهران: انتشارات سمت

Jhangiani, R. S., Chiang, I. C. A., Cuttler, C., & Leighton, D. C. (2019). *Research methods in psychology.* Kwantlen Polytechnic University.

Nestor, P. G., & Schutt, R. K. (2018). *Research methods in psychology: Investigating human behavior*. Sage Publications.

Rivas, C. (2012). Coding and analysing qualitative data. Researching society and culture, 3, 367-392.

Schweigert, W. A. (2021). *Research methods in psychology*: A handbook. Waveland Press.

عنوان درس به فارسی:	روان‌شناسی و توانبخشی حرفه آموزی و فعالیت‌های روزمره کودکان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Psychology and Rehabilitation in Job and Daily activity of People with exceptional children		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر مهارت‌های لازم برای زندگی روزمره در افراد با نیازهای ویژه

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مهارت‌های شغل و حرفه به صورت نظارت مستقیم و غیرمستقیم در افراد با نیازهای ویژه
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر فضای کار و الزامات شغلی (روابط همکاران، تقاضاهای شغلی و دستورالعمل‌ها) برای افراد با نیازهای ویژه
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر الزامات کارگاه‌های حمایت شده برای افراد با نیازهای ویژه
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر قوانین کار و حرفه‌آموزی در افراد با نیازهای ویژه

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) افراد با نیازهای ویژه: تعاریف و چالش‌ها
۲) تعاریف و اصول آموزش مهارت‌های خودیاری در افراد با نیازهای ویژه
۳) راهبردهای ارتقا مهارت‌های خودیاری در افراد با نیازهای ویژه
۴) مهارت‌های ارتباطی در افراد با نیازهای ویژه به تفکیک در اختلالهای عصب‌تحولی، معلویت‌های جسمی و آسیب‌های حسی-حرکتی
۵) مبانی و اصول آموزش مهارت‌های اجتماعی در افراد با نیازهای ویژه
۶) مبانی و اصول حرفه‌آموزی (تعاریف و محورهای اصلی)
۷) مبانی و اصول قوانین کار و حرفه‌آموزی به تفکیک در اختلالهای عصب-تحولی، معلویت‌های جسمی و آسیبهای حسی-حرکتی
۸) مبانی و اصول آموزش مهارت‌های شغل و حرفه در افراد با نیازهای ویژه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

شفیع ابادی، عبدالله (۱۳۹۴). *کتاب توانبخشی شغلی و حرفه ای معلولین*. تهران: انتشارات جنگل

نوابی نژاد، شکوه. رستمی، مهدی. سعادتی، نادره (۱۳۹۴). *نظریه ها و فنون مشاوره حرفه ای توانبخشی و بهداشت روانی*. تهران: انتشارات جنگل

رضائی سعید (۱۳۹۴). *کفایت اجتماعی کودکان*. تهران: انتشارات آوای نور

Morgan, R. L., & Riesen, T. (2016). *Promoting successful transition to adulthood for students with disabilities*. Guilford Publications.

Peoples, S. (2018). Unexpected Blessings: The Joys & Possibilities of Life in a Special-needs Family. Baker Books.

Yuen, M., Beamish, W., & Solberg, V. S. H. (2011). *Careers for Students with Special Educational* Needs

عنوان درس به فارسی:	ساخت و کاربرد فناوری های یاورانه آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی		
عنوان درس به انگلیسی:	Construction and application of assistive technologies for education and rehabilitation of people with special needs		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ☐
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۳ واحد		تخصصی اختیاری ■ نظری-عملی ■
تعداد ساعت:	۴۸ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر روش‌ها و اصول توانبخشی مبتنی بر فناوری

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر کاربرد فناوری‌های آموزشی در حوزه افراد با نیازهای ویژه
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر تاریخچه آموزش و توانبخشی از طریق فناوری‌های یاورانه
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر انواع فناوری‌ها و کاربرد آن‌ها و در آموزش گروه‌های مختلف کودکان با نیازهای ویژه
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر انواع رویکردهای توانبخشی مبتنی بر فناوری‌های یاورانه

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) افراد با نیازهای ویژه: تعاریف، اصطلاحات و طبقه بندی‌ها
۲) تعاریف و اصول فناوری‌های یاورانه
۳) مزایای استفاده از فناوری‌های یاورانه
۴) موانع و محدودیت‌های استفاده از فناوری‌های یاورانه
۵) فناوری های یاورانه برای کودکان با اختلالهای عصب- تحولی
۶) فناوری های یاورانه برای کودکان با آسیب حسی
۷) فناوری های یاورانه برای کودکان با معلولیت‌های جسمانی و معلولیت‌های چندگانه
۸) راهبردهای فناوری‌های یاورانه برای توانبخشی شغلی حرفه‌ای
۹) راهبردهای فناوری‌های یاورانه در زندگی روزمره افراد با نیازهای ویژه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

اسپاروهاک، آ.، هیلد، ی (۱۳۹۴). کتاب فناوری اطلاعات و ارتباطات و نیازهای آموزشی ویژه. ترجمه زارعی زوارکی و ولایتی، تهران: آوای نور.

Cook, A. M., & Polgar, J. M. (2014). Assistive technologies-e-book: principles and practice. Elsevier Health Sciences.

Lancioni, G. E., & Singh, N. N. (Eds.). (2014). Assistive technologies for people with diverse abilities. Springer Science & Business Media.

عنوان درس به فارسی:	آسیب‌شناسی روانی تحولی (تشخیص و درمان)			
عنوان درس به انگلیسی:	Developmental Psychopathology (diagnostic and treatment)		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

کارورزی در محیط بالینی

هدف کلی

شناخت و ارائه دانشی روشن و یکپارچه در زمینه آسیب‌شناسی روانی در گستره تحول

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر زمینه آسیب‌شناسی روانی در گستره تحول از نوزادی تا نوجوانی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر تشخیص، ارزیابی و درمان اختلال‌های روانی-تحولی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مسائل و چالش‌های در دوره تحول

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تعریف، تاریخچه، مفاهیم و روش‌های پژوهش
۲) الگوهای تحول، آسیب‌شناسی روانی و درمان
۳) اصول و کاربردهای آسیب‌شناسی روانی تحولی
۴) طبقه‌بندی، سنجش، تشخیص و مداخلهٔ درمان
۵) اختلال‌های دوره تحول
۶) اختلال‌های خوردن و تغذیه
۷) اختلال‌های دفع و ادرار
۸) اختلال‌های اضطرابی و خلقی
۹) اختلال تحول هوشی و اختلال‌های یادگیری
۱۰) اختلال‌های رفتاری (نارسایی توجه/بیش‌فعالی)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

پاریتزر هورنیک و تروی ، اف مایکل. (۲۰۱۸) *آسیب‌شناسی روانی تحولی*. ترجمه شریفی درآمدی و عزیزیان، تهران: نشر ویرایش

دادستان، پریرخ (۱۳۹۴). روان‌شناسی مرضی تحولی. تهران: نشر سمت.

Santrock, J. (2015). Essentials of life-span development. McGraw-Hill Higher Education.

عنوان درس به فارسی:	روان‌شناسی و توانبخشی اختلال‌های ارتباطی (گفتار و زبان)			
عنوان درس به انگلیسی:	Communication disorders (speech and language disorders)		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر اختلال‌های ارتباطی (گفتار و زبان) کودکان و روش‌های توانبخشی آن‌ها

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر سبب‌شناسی، شیوع و ویژگیهای جمعیت شناختی کودکان دچار اختلالات ارتباطی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر انواع آسیب‌های گفتاری و زبانی و اختلالات ارتباطی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر تاریخچه آموزش و توانبخشی اختلالات ارتباطی
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر اصول و انواع روش‌های آموزشی و توانبخشی در کودکان با اختلالات ارتباطی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تعاریف ارتباط و گفتار و زبان و اصطلاحات مربوطه
۲) طبقه‌بندی انواع اختلالات ارتباطی
۳) نظریه های تحول و اکتساب گفتار و زبان
۴) آناتومی ، فیزیولوژی و عصب شناسی مناطق گفتار و زبان
۵) تعاریف، طبقه بندی و سبب شناسی اختلالات ارتباطی
۶) انواع اختلالات گفتار و زبان
۷) اختلال لکنت و ناروانی طبیعی
۸) روش های ارزیابی و تشخیصی
۹) روش های درمانی اختلالات ارتباطی
۱۰) مداخله زودهنگام و اهمیت آن در اختلالات ارتباطی
۱۱) آموزش و توانبخشی اختلالات ارتباطی
۱۲) تسهیل تحول مهارت های ارتباطی در کودکان با نیاز های ویژه
۱۳) روش های ارتباطی جایگزین در کودکان با اختلالات ارتباطی شدید
۱۴) بررسی موردی فرد مبتلا به اختلال های ارتباطی
۱۵) اختلالات ارتباطی و فرایند تحول روانی و تحصیلی کودکان

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

جان آیزنسون. (۱۳۹۵). *اختلالات زبان و گفتار در کودکان*. مترجم حمید علیزاده. انتشارات رشد

ترابی نژاد، فرهاد؛ حسینی فر، شمیم؛ فاضلی، مهنوش. (۱۳۹۸). *آشنایی کاربردی با اختلالات گفتار و زبان*. نشر دانشگاه علوم پزشکی ایران

شفیعی، بیژن؛ و همکاران. ۱۳۸۷. *آسیب‌شناسی گفتار و زبان*. نشر چوگان و دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

پائول، ریا، ترجمه کاظمی، یلدا و همکاران(۱۳۹۵) *اختلالات زبان، از کودکی تا نوجوانی*، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

ترابی نژاد، فرهاد و همکاران(۱۳۹۶). *آشنایی کاربردی با اختلالات زبان و گفتار*، دانشگاه علوم پزشکی ایران

حسن زاده، سعید و مینایی اصغر(۱۳۹۸). *آزمون رشد زبان*، چاپ ششم، پژوهشگاه تعلیم و تربیت

Suzanne M. Ducharme (2018). Childhood Speech and Language Disorders: Supporting Children and Families on the Path to Communication. A Bradford Book

عنوان درس به فارسی:	روانشناسی تحولی			
عنوان درس به انگلیسی:	Developmental psychology		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر مفاهیم تحولی در گسترۀ زندگی

اهداف ویژه

۱) تحول شناختی و جسمی در دوره نوزادی، کودکی و نوجوانی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر تحول اجتماعی هیجانی در دوره نوزادی، کودکی و نوجوانی
۳) تحول رفتاری هیجانی در گستره نوزادی، کودکی و نوجوانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تاریخچه ، ماهیت و مفاهیم تحولی
۲) پژوهش در رشد و تحول در گستره زندگی
۳) بنیان‌های زیست‌شناختی رشد و تحول
۴) تحول شناختی، اجتماعی هیجانی در دوره نوزادی
۵) تحول شناختی جسمی، اجتماعی- هیجانی در دوره کودکی
۶) رشد جسمی و مسائل بلوغ در گستره نوجوانی
۷) تحول شناختی-اجتماعی در گستره نوجوانی
۸) تحول رفتاری هیجانی در گستره نوجوانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

دادستان، پریرخ. (۱۳۹۸). *روان‌شناسی تحولی*. تهران: نشر سمت

سانتراک، جان. (۲۰۱۰). *روان‌شناسی رشد در گستره زندگی*. ترجمه: شریفی درآمدی و شاهی (۱۳۹۷)، تهران نشردانژه.

لورا برک. (۲۰۱۲). *روان‌شناسی رشد*. ترجمه: یحیی سید محمدی (۱۳۹۷)، تهران انتشارات رشد.

Victoria Mcgregor. (2021). Developmental Psychology: Case Studies.

Harcourt, E. (2021). Attachment and Character: Attachment Theory, Ethics, and the Developmental Psychology of Vice and Virtue.

عنوان درس به فارسی:	رشد و تحول کودکان استثنایی در گستره زندگی			
عنوان درس به انگلیسی:	lifespan Exceptional Child development		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس همنیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

شناخت و ارائه مفاهیم تحولی در گسترهٔ زندگی برای کودکان استثنایی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مفاهیم تحولی در گسترهٔ زندگی بویژه در دوره‌های تحول کودکی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر تحول در کودکان با اختلالات عصب تحولی
۳) تحول رفتاری هیجانی در گستره نوزادی، کودکی و نوجوانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تاریخچه ، ماهیت و مفاهیم تحولی
۲) پژوهش در رشد و تحول در گستره زندگی
۳) بنیان‌های زیست‌شناختی رشد و تحول
۴) نظریه‌های تحولی
۵) تحول شناختی و جسمی در دوره نوزادی
۶) تحول اجتماعی هیجانی در دوره نوزادی
۷) تحول شناختی جسمی در اوایل کودکی
۸) تحول اجتماعی هیجانی در اوایل کودکی
۹) تحول شناختی و جسمی در اواسط کودکی
۱۰) تحول شناختی و جسمی در اواخر کودکی
۱۱) تحول اجتماعی هیجانی در اواسط کودکی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

سانتراک، جان. (۲۰۱۰). روان‌شناسی رشد در گستره زندگی. ترجمه: شریفی درآمدی و شاهی (۱۳۹۷)، تهران نشردانژه.

لورا برک، (۲۰۱۲). *روان‌شناسی رشد*. ترجمه: یحیی سید محمدی (۱۳۹۷)، تهران انتشارات رشد.

لورا برک، (۲۰۱۲). *روان شناسی رشد نوجوانی تا پایان زندگی (عصر)* جلد دوم. ترجمه: یحیی سید محمدی (۱۳۹۷)، تهران انتشارات رشد.

Barbara M. Newman, Philip R. Newman, Laura Landry-Meyer, Brenda J. Lohman (2021). *Life-Span Development*.thomson press

عنوان درس به فارسی:	اصول پیشگیری از اختلال‌های دوران کودکی			
عنوان درس به انگلیسی:	**Prevention Principles of children Disorders**		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر اصول و عوامل پیشگیری از اختلال ها

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز اختلالهای عصب تحولی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز اختلال های ذهنی و شناختی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز نارسایی‌های حسی
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز اختلالهای رفتاری-هیجانی
۵) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز مشکلات جسمی حرکتی
۶) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز بیماری متابولیکی
۷) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از سندروم
۸) آشنایی و تسلط دانشجویان بر راه های مراقبت و پیشگیری از بروز ضربه های مغزی آسیب زاپ

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) مقدمه ای بر اصول و پیشگیری از بروز اختلال ها و بیماریها
۲) اصول پیشگیری از بروز اختلالهای عصب تحولی
۳) اصول پیشگیری از بروز اختلال های ذهنی و شناختی
۴) اصول پیشگیری از بروز نارسایی‌های حسی
۵) اصول پیشگیری از بروز اختلالهای رفتاری-هیجانی
۶) اصول پیشگیری از بروز مشکلات جسمی حرکتی
۷) اصول پیشگیری از بروز بیماری متابولیکی
۸) اصول پیشگیری از سندروم ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

افروز، غلامعلی(۱۳۸۹). اصول پیشگیری از معلولیت. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
کریمیان، عصمت(۱۳۹۸). آموزش آگاهسازی پیشگیری از معلولیت ها. تهران: انتشارات پیام دانش
محبت نوری، الهویردی. فلاحتی، سیدحسین (۱۳۸۹). اصول پیشگیری از معلولیت کودکان. تهران: انتشارات تهضت

عنوان درس به فارسی:	تغذیه و رشد کودکان استثنایی (اصلاح تغذیه)		
عنوان درس به انگلیسی:	Nutrition in children with special needs (nutrition modification)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد	تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد	تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر نقش تغذیه و رژیم غذایی در سلامت جسمانی و رفتاری کودکان استثنایی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر محدودیت ها و ملاحظات رشدی و تغذیه ای در کودکان استثنایی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر رژیم های غذایی تایید شده برای کودکان به تفکیک اختلال با تاکید بر اصلاح تغذیه
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر هنجارهای رشدی و تحولی و نقش الگوی تغذیه ای در دستیابی به استانداردهای رشدی در کودکان استثنایی
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر شاخص های تاخیر رشدی و تشخیص افتراقی رشد هنجار و ناهنجار

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) مروری بر مطالعات صورت گرفته در ارتباط با الگوی تغذیه ای در کودکان استثنایی
۲) بررسی باورهای درست و نادرست در ارتباط با نقش رژیم غذایی در کاهش یا افزایش نشانگان کودکان استثنایی به تفکیک هر اختلال
۳) بررسی نقش تغذیه مادر در دوران بارداری بر سلامت جنین
۴) بررسی نقش تغذیه در دستیابی به شاخص های رشدی در کودکان استثنایی
۵) آشنایی و تسلط دانشجویان بر اصول تغذیه صحیح در نوزادان و کودکان استثنایی (مانند روش های شیردهی به کودکان فلج مغزی و شکاف کام)
۶) بررسی ارتباط پذیرش ناتوانی در کودک توسط والدین و تغذیه صحیح
۷) بررسی ارتباط سوء تغذیه در دوران کودکی و ریسک افزایش ابتلا به اختلالات متابولیکی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

کیانی، کاظم (۱۳۹۸). تغذیه کودک: بهداشت غذایی - مواد غذایی لازم برای کودک، مشکلات غذایی. ناشر زر قلم

Donoghue, E. A., & Kraft, C. A. (2009). *Managing chronic health needs in child care and schools*. American Academy of Pediatrics.

Klein, M; Delaney, T. (2011). Feeding and Nutrition for the Child with Special Needs: Handouts for Parents. Therapy Skill Builders.

Strickland, E. (2009). Eating for Autism: The 10-step Nutrition Plan to Help Treat Your Child's Autism, Asperger's, Or ADHD. Da Capo Lifelong Books.

عنوان درس به فارسی:	اصول اخلاق حرفه‌ای در روانشناسی و توانبخشی کودکان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Principles of professional ethics in exceptional children's rehabilitation		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر ضوابط اخلاق حرفه‌ای در روانشناسی و مشاوره و حل و فصل تعارض‌ها اخلاقی

اهداف ویژه

۱) شناسایی موقعیت‌هائی که می‌توانند منجر به تعارض‌ها و تضادهای اخلاقی شوند
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر روش‌های پیشگیری از مواجه شدن با موقعیت‌های بالقوه مشکل آفرین از نظر اخلاق حرفه‌ای
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر شاخص‌های اخلاق حرفه‌ای در حوزه کودکان استثنایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) ضوابط اخلاق حرفه‌ای
۲) اهداف ضوابط اخلاق حرفه ای
۳) ضرورت اصول و ضوابط اخلاق حرفه‌ای در رشته روانشناسی کودکان استثنایی
۴) تاریخچه و تکامل تدوین ضوابط اخلاق حرفه‌ای روانشناسی کودکان استثنایی
۵) اخلاق حرفه ای در کار با کودکان استثنایی
۶) مسائل مربوط به مشاوره با والدین کودکان استثنایی
۷) اصول اساسی اخلاق حرفه‌ای در توانبخشی
۸) اخلاق در پژوهش

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

هدایت‌مهر، مرضیه (۱۴۰۰). اخلاق حرفه‌ای در روانشناسی، ناشر: آرمان دانش

Eric Y. Drogin (2019) Ethical Conflicts in Psychology. Publisher: American Psychological Association

Malley, P. B., & Deklewa, E. P. (2013). Legal and ethical dimensions for mental health professionals. Taylor & Francis.

Kitchener, K. S. (2004). Intuition, critical evaluation and ethical principles: The foundation for ethical decisions in counseling psychology. *The counseling psychologist*, *12*(3), 43-55.

Welfel, E. R. (1998). Ethics in counseling and psychotherapy: Standards, research, and emerging issues. Pacific Grove: Brooks.

عنوان درس به فارسی:	اختلال‌های عصب تحولی			
عنوان درس به انگلیسی:	Neurodevelopmental disorders		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر زمینه‌های عصب-تحولی اختلال‌ها

اهداف ویژه

۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر قلمرو اختلال‌های عصب- تحولی
۵) آشنایی و تسلط دانشجویان بر ابزارها و تجهیزات حوزه ارزیابی، مداخله و درمان اختلال‌های عصب- تحولی
۶) آشنایی و تسلط دانشجویان بر اختلال‌های همبود با اختلال‌های عصب- تحولی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) مقدمه‌ای بر اختلال‌های عصب- تحولی
۲) تشریح اعصاب کارکردی
۳) ساختار و کارکرد نورون
۴) رشد و تکامل سیستم اعصاب مرکزی (CNS)
۵) یکپارچه سازی ارزیابی‌های عصب شناسی، رادیولوژی مغز و اعصاب و روانشناسی
۶) اختلال‌های طیف اتیسم
۷) اختلال‌های مرتبط با زبان و یادگیری
۸) اختلال‌های یادگیری خاص
۹) اختلال‌های رفتاری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

دانشگاه علامه طباطبائی

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

فرامرزی، سالار، خیرزاده، شیلا، عابدی، محمدرضا (۱۳۹۵). عصب‌روانشناختی کودک (ارزیابی و مداخلات اختلالات عصب رشدی)، انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه اصفهان، چاپ اول

ورنسایی، غزل، و پیرخائفی، علیرضا (۱۳۹۹). الگوی عصب روانشناختی خلاق‌سازی ذهن، نشر روهان؛ تهران

کلیکمن، سیمرود. (۱۴۰۰). عصب روان شناسی بالینی کودک. ترجمه رضایی، سعید. تهران: انتشارات رشد فرهنگ

ویلسون، باربارا. (۱۴۰۰). عصب توانبخشی شناختی. ترجمه رضایی، سعید. تهران: انتشارات رشد فرهنگ

Chen, B, & Kenneth Y. (2020). Neurodevelopmental Disorders: Comprehensive Developmental Neuroscience 1st Edition, Academic Press.

Nicholls, C. J. (2018). *Neurodevelopmental disorders in children and adolescents: A guide to evaluation and treatment.* Routledge.

Vargo, F. E. (2015). *Neurodevelopmental disorders: A definitive guide for educators.* WW Norton & Company.

Van Herwegen, J., & Riby, D. (Eds.). (2014). *Neurodevelopmental disorders: Research challenges and solutions.* Psychology Press.

عنوان درس به فارسی:	زمینه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Introduction to Exceptional Children		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر مفاهیم نظری، دیدگاه‌ها، روش‌های درمان، برنامه‌های آموزشی کودکان استثنایی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر قلمرو اختلال‌های عصب- تحولی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر ابزارها و تجهیزات حوزه ارزیابی، مداخله و درمان اختلال‌های عصب- تحولی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر اختلال‌های همبود با اختلال‌های عصب- تحولی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) مقدمه‌ای بر کودکان استثنایی
۲) کم‌توانی هوشی
۳) اختلال یادگیری خاص
۴) کودکان و نوجوانان با اختلالات هیجانی- رفتاری
۵) دانش‌آموزان تیزهوش و استعدادهای درخشان
۶) اختلال‌های ارتباطی
۷) اختلال‌های مرتبط با زبان و یادگیری
۸) اختلال‌های یادگیری خاص

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

هالاهان و کافمن. دانش‌آموزان استثنایی: مقدمه‌ای بر آموزش ویژه. (ترجمهٔ حمید علیزاده و همکاران، ۱۳۸۸) تهران، نشر ویرایش.

Brown, I. & Percy, M. (2009). Intellectual & Developmental Disabilities, Baltimore, MD: Paul. H. Brookes.

Henderson, G., & Brayan, W. (2011). Psychological aspects of Disability. (4th edition). CHARLES C THOMAS PUBLISHER, LTD. 2600 South First Street Springfield, Illinois 627.

عنوان درس به فارسی:	برنامه درسی دانش آموزان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Exceptional students' curriculum		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر اصول و مراحل تدوین برنامه‌درسی برای کودکان استثنایی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر شیوه‌ها و الگوهای تدریس کودکان استثنایی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر چگونگی طراحی، اجرا و ارزیابی یک واحد درسی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر نظریه‌های زیربنایی روش‌های تدریس و آموزش کودکان استثنایی
۴) آشنایی و تسلط دانشجویان بر شیوه‌های تدریس برای گروه‌های مختلف استثنایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) شیوه‌های تدریس و یادگیری برای دانش آموزان استثنایی
۲) یکپارچه‌سازی برای دانش آموزان استثنایی
۳) برنامه درسی آشکار و پنهان برای دانش آموزان استثنایی
۴) نقش معلم رابط و سیار در آموزش دانش آموزان استثنایی
۵) اساس تهیه و انتخاب اهداف آموزشی برای دانش آموزان استثنایی
۶) تهیه و انتخاب اهداف آموزشی برای دانش آموزان استثنایی
۷) مواد آموزشی و درسی برای دانش آموزان استثنایی
۸) جنبه‌های ارزیابی درسی و تحصیلی دانش آموزان استثنایی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیمسال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

صفوی، امان اله (۱۳۹۸). روش‌ها، فنون و الگوهای تدریس. چاپ ششم تهران: سمت

Cook, R. E., Klein, M. D., & Chen, D. (2020). *Adapting early childhood curricula for children with disabilities and special needs*. Pearson.

Daniel, P., Hallahan, J. M., Kauffman, & Paige, C. Pulle (2011). Exceptional Learners: An Introduction to Special Education (12th Edition). Pearson Education.

Samuel Kirk, James J Gallagher (Author), Mary Ruth Coleman (2014). Educating Exceptional Children 14th Edition). Pearson Education.

عنوان درس به فارسی:	روانشناسی بلوغ (بهداشت بلوغ) کودکان استثنایی			
عنوان درس به انگلیسی:	Psychology of maturity (puberty health) exceptional children		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد		تخصصی اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲ ساعت		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

ندارد

هدف کلی

آشنایی و تسلط دانشجویان بر حیطه‌های تحول دوره بلوغ در کودکان استثنایی

اهداف ویژه

۱) آشنایی و تسلط دانشجویان بر جنبه‌های مختلف بلوغ در کودکان استثنایی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر چالش‌های والدین کودکان استثنایی در دوره بلوغ
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مداخله و درمان مسائل دوره بلوغ برای افراد استثنایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) تعاریف و طبقه‌بندی در حیطه‌های مختلف بلوغ برای کودکان استثنایی
۲) مفاهیم و سوالات اساسی در فرایند شکل‌گیری بلوغ کودکان استثنایی
۳) آشنایی و درک حیطه‌های مختلف بلوغ در کودکان استثنایی
۴) بلوغ اجتماعی در کودکان استثنایی
۵) بلوغ شناختی در کودکان استثنایی
۶) بلوغ عاطفی - هیجانی در کودکان استثنایی
۷) چالش‌های والدین در مورد بلوغ کودکان استثنایی
۸) مداخله و درمان مسائل دوره بلوغ برای افراد استثنایی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

محتوای آموزشی منطبق با سر فصل ها و هدف های آموزشی به صورت منسجم ارائه می شود. همچنین از فیلم های آموزشی در جهت تفهیم بیشتر مطالب استفاده می شود. در راستای مشارکت و حضور فعال دانشجویان، بخشی از زمان کلاس به ارائه جدیدترین مطالب علمی و پژوهشی منطبق با سرفصل های پیشنهادی توسط دانشجویان اختصاص داده می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

ویلیام کرین. (۱۳۹۵). نظریه‌های رشد. ترجمه مکی آبادی و خویی نژاد. تهران: انتشارات رشد.

Shaffer, D. R., & Kipp, K. (2015). Developmental Psychology: Childhood and Adolescence, 9 th edn. Boston. MA: Wadworth Cengage Learning.

Goswami, U. (2016). Blackwell Handbook of Childhood Cognitive Development. Oxford: John Wiley& Sons, Ltd.

عنوان درس به فارسی:	پایان‌نامه			
عنوان درس به انگلیسی:	Dissertation		نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۴ واحد		تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	-		رساله / پایان‌نامه ■	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ....

هدف کلی

کار تخصصی در حوزه کودکان استثنایی

اهداف ویژه

۱) پیوند بین آموزش‌های نظری و عملی در حوزه کودکان استثنایی
۲) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مبانی نظری و عملی حوزه کودکان استثنایی
۳) آشنایی و تسلط دانشجویان بر مبانی نظری، عملی و جدیدترین مطالعات و یافته‌های علمی و پژوهشی در زمینه روان‌شناسی کودکان استثنایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

۱) ارائه تازه‌های پژوهشی در زمینه‌های گوناگون گروه‌های مختلف کودکان استثنایی
۲) تدوین پژوهش علمی در قلمرو کودکان استثنایی
۳) بررسی تحلیلی و تخصصی چالش‌های حوزه کودکان استثنایی
۴) تمرکز بر روش‌های نوین مداخلات درمانی، آموزشی و توانبخشی در حوزه کودکان استثنایی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

تمرکز بر یافته‌های جدید در حوزه کودکان استثنایی و تلاش علمی در راستای پاسخ‌دهی به خلاهای پژوهشی در حوزه کودکان استثنایی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

نگارش پایان‌نامه

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

این واحد مانند سایر واحدهای درسی دانشگاه در کلاس درس یا در صورت لزوم در فضای آموزشی برخط امکان پذیر است.

چ) فهرست منابع پیشنهادی

جدیدترین مقاله‌های علمی معتبر داخلی و خارجی مربوط به حیطه‌های گوناگون روان‌شناسی کودکان استثنایی
کتب، مقالات و گزارش‌های پژوهشی ملی و بین‌المللی اخیر در حوزه کودکان استثنایی